

ШАНОВНІ УЧНІ ТА УЧЕНИЦІ 10-Х КЛАСІВ!

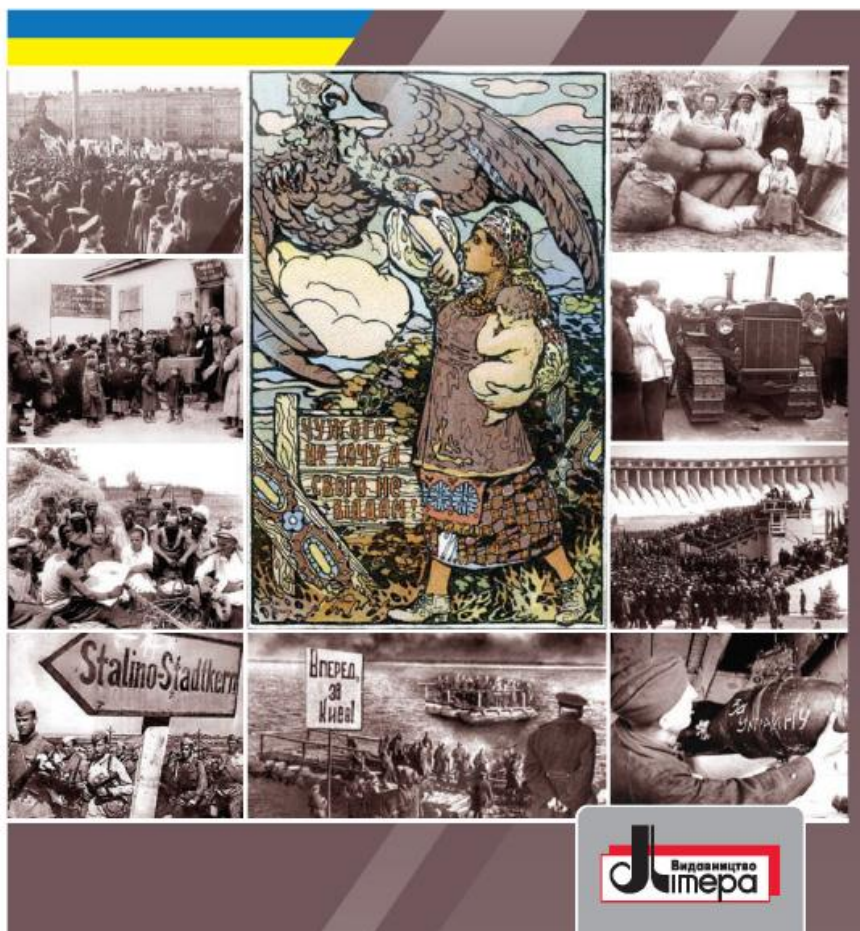
ПЕРЕД ВАМИ - МАТЕРІАЛИ ДО **ДРУГОГО** та **ТРЕТЬОГО** УРОКІВ З ПРЕДМЕТУ «ІСТОРІЯ УКРАЇНИ». У ДАНОМУ ФАЙЛІ ВИ ЗНАЙДЕТЕ МАТЕРІАЛ ПАРАГРАФУ ПІДРУЧНИКА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗА НИМ. ВИКОНАНУ РОБОТУ ТРЕБА БУДЕ НАДІСЛАТИ НА АДРЕСУ УРОКУ ЧЕРЕЗ СЕРВІС «ХЬЮМАН-ШКОЛИ» В БУДЬ – ЯКОМУ ЗРУЧНОМУ ДЛЯ ВАС ФОРМАТІ (ФОТО, ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТ, СКРІНШОТ ТОЩО). БАЖАНО, ЯКЩО ВИ ЗРОБИТЕ ЦЕ ДО ДНЯ НАСТУПНОГО УРОКУ.

З УСІМА ПИТАННЯМИ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ПРОШУ ЗВЕРТАТИСЯ НА ЧАТ У ХЬЮМА-ШКОЛІ.

В. С. Власов, С. В. Кульчицький

Історія України 10 клас

профільний рівень

Видовництво
літера

Розділ 1. УКРАЇНА В РОКИ ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

1–2. Україна напередодні Першої світової війни. Початок воєнних дій на території України	9
3–4. Україна в роки Першої світової війни	19
5–6. Українські січові стрільці – перше в новітній історії національне військо. <i>Практичне заняття № 1</i>	29
7–8. Зміни в повсякденному житті під впливом Першої світової війни. <i>Практичне заняття № 2</i>	34

Розділ 1

Україна в роки Першої світової війни

1-2 Україна напередодні Першої світової війни. Початок воєнних дій на території України

Перша світова війна, у вир якої було втягнуто 38 держав із населенням понад 1,5 млрд осіб, тобто 75 % населення земної кулі, тривала **із серпня 1914 р. до листопада 1918 р.** У ній загинуло понад 10 млн осіб. Кожна країна, що ухвалила рішення про участь у цій війні (крім Сербії, Бельгії та Люксембургу, на яких напали), обстоювала власні інтереси. У великих держав основні цілі збіглися: переділити вже поділений світ, перерозподілити колонії, завоювати нові ринки збуту й джерела сировини.

Під час війни в березні (лютому за старим стилем) 1917 р. у Росії була повалена монархія, а в листопаді (жовтні) відбувся більшовицький Жовтневий переворот. Була підірвана військова та економічна могутність Німеччини. Розпалася Австро-Угорщина, на уламках якої утворилися національні держави.

Для України війна стала справжнім лихом, адже Австро-Угорська та Російська імперії воювали одна проти одної. Українці опинилися по різні боки барикад, у ворожих арміях. Українці-галичани й українці-наддніпрянці десятками тисяч гинули за чужі інтереси, оскільки не мали власної держави.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ

У Росії станом на 1917 р. із 15,5 млн мобілізованих на війну осіб до 4,5 млн були українцями. В австро-угорську армію мобілізували майже 300 тис. українців.

2 серпня 1914 р. Створення у Львові за участю представників українських політичних партій Галичини Головної української ради

4 серпня 1914 р. Створення у Львові Союзу визволення України (СВУ)

5 травня 1915 р. Створення Загальної української ради (Відень)

1914

1915

1 серпня (19 липня) 1914 р. Оголошення Німеччиною війни Росії. Початок Першої світової війни

Серпень – вересень 1914 р. Початок формування легіону Українських січових стрільців

1-2. УКРАЇНА НАПЕРЕДОДНІ ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ.
ПОЧАТОК ВОЄННИХ ДІЙ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

З огляду на наведені у схемі узагальнені факти поміркуйте, чи була велика європейська війна неминучою.

МІЖНАРОДНА СИТУАЦІЯ НАПЕРЕДОДНІ ВІЙНИ

- Поділ Європи на два ворожі блоки держав – Антанту і Троїстий (згодом Четвертий) союз
- Плани ведення війни у ворожих таборах
- Масштабна гонка озброєнь, зростання чисельності армій

Проаналізуйте геополітичну ситуацію того часу за допомогою карти. З'ясуйте, які територіальні претензії напередодні війни мали Німеччина, Австро-Угорщина, Російська імперія, Румунія. Поміркуйте та обґрунтуйте думку про претензії в 1914 р. Румунії на зазначені на карті території, зваживши на те, що країна вступила у війну лише у 1916 р. і на боці Антант.

↑ Територіальні претензії сторін, що ворогували, напередодні Першої світової війни

СЛОВНИК

Антанта – блок європейських держав (Велика Британія, Франція, Російська імперія), який сформувався для боротьби проти Троїстого союзу (Німеччина, Австро-Угорщина, Італія).

Четверний союз – військово-політичний блок Німеччини, Австро-Угорщини, Болгарії й Османської імперії – протистояв країнам Антанти в Першій світовій війні. З огляду на географічне розташування Німеччини та Австро-Угорщини в Європі супротивників Антанти називали також **Центральними державами**.

Найнестабільнішим регіоном, пороховою бочкою Європи були Балкани. Німецькі військові кола підштовхували Австро-Угорщину до загострення давнього протистояння із Сербією. Однак старий імператор Франц Йосиф, що правив імперією з 1848 р., усіляко опирався тиску. Натомість спадкоємець престолу Франц Фердинанд не приховував бажання «стерти» маленьку Сербію з карти Європи. Отримавши підтримку Німеччини, він наказав провести армійські маневри поблизу сербського кордону. Прямуючи на місце маневрів, ерцгерцог прибув до столиці Боснії Сараєво, де 28 червня був убитий членом сербського таємного товариства.

28 липня Австро-Угорщина вдерлася у Сербію, після чого негайно почалася загальна мобілізація в Російській імперії. 1 серпня (19 липня за старим стилем) Німеччина оголосила війну Росії, а через добу – і Франції.

1. Якою бачили долю України країни Антанти та Центральні держави напередодні Першої світової війни

Кожен з учасників війни у разі перемоги волів поділити завойовані землі, зокрема українські, на власний розсуд. Україна була об'єктом загарбницьких планів як **Антанти**, так і **Центральних держав**.

Владні кола Німеччини прагнули панування в Європі. Завдавши воєнної поразки Франції та Росії, кайзер і його оточення планували **анексувати** величезні шматки їхньої території з метою створення Великої Німеччини. Крім того, до Німеччини мала перейти колоніальна імперія Франції. Російську імперію вони теж хотіли розчленувати й утворити низку країн, цілком залежних від Великої Німеччини. У цих розрахунках фігурувала й Україна. Коли розпочалася Перша світова війна, один із найбагатших німецьких капіталістів, «сталевий король» Август Тіссен, заявив, що в Україні під повну владу німецьких монополій насаперед мають перейти *«Донецький басейн з Одесою, Кримом та Приазов'ям»*.

Австрійські політики мали певні плани щодо територіальних прирощень, зокрема українськими землями Російської імперії, на які не претендувала Німеччина. Йшлося насамперед про Волинську й Подільську губернії, тобто регіони, що у 18 ст. були частиною території Речі Посполитої.

СЛОВНИК

Анексія (від лат. *annexio* – приєднання) – насильницьке приєднання, загарбання однією державою території іншої держави.

Представники російського політикуму претендували на всі українські землі у складі Австро-Угорщини. Вони вважали Східну Галичину, Закарпаття й Північну Буковину *«исконно русскими территориями»*.

Австрія і Росія наввипередки схиляли Румунію вступити у війну. За це австрійці обіцяли їй Бессарабію включно з населеним українцями Хотинським повітом. Росія від імені Антанти обіцяла набагато більше, зокрема окремі території Австро-Угорщини. Російські дипломати упродовж двох років з'ясовували з Бухарестом, де має пролягати межа між румунською та російською частинами Буковини – по річці Серет чи по річці Прут. Румуни виявилися наполегливішими, і Північна Буковина набула в погоджених дипломатичних документах звичних тепер обрисів.

Складіть таблицю «Територіальні претензії щодо України країн Антанти та Центральних держав напередодні Першої світової війни».

Країна	Території, на які вона мала претензії

2. Яким було ставлення до війни у населення й тогочасних політичних сил підросійської України

У перші дні після проголошення війни політичні партії та громадські організації розгорнули по всій Росії пропагандистську кампанію на підтримку воєнних дій уряду. Навколо гасла «За віру, царя і батьківщину!» згуртувалися всі верстви суспільства. Повсюдно звучали заклики захистити «братів-слов'ян» від «пруських варварів». Війну з Центральними державами називали «Великою війною», «Вітчизняною війною». Столиця імперії Санкт-Петербург була перейменована на Петроград. Власність німецьких і австрійських підданих **націоналізували**. Багатомільйонне німецьке населення, декілька поколінь якого проживало в імперії (зокрема в українських губерніях) на правах російських підданих, зазнало переслідувань і дискримінації. Найвпливовіші політичні партії, що були представлені у Державній думі, відкинули опозиційність і підтримали уряд. Лідер кадетів (конституційних демократів) П. Мілюков заявив із думської трибуни: *«У цій боротьбі ми всі одностайні. Ми не висуваємо умов і вимог, а просто кладемо на терези боротьби нашу тверду волю здолати зухвальця»*.

СЛОВНИК

Націоналізація (від лат. *natio* – народ) – перехід приватної власності у власність держави шляхом викупу або конфіскації. Об'єктами можуть бути земля, промислові підприємства, банки, транспорт, зв'язок тощо.

Діячі українського національного руху на початку війни демонстрували лояльність до Росії й закликали підтримати воєнні зусилля царського уряду. Газета «Рада» Товариства українських поступовців (ТУП) агітувала українців стати на захист російської держави. Лідери ТУП – ліберали Д. Дорошенко, А. Вязлов, А. Ніковський – увійшли до Союзу земств і міст Південно-Західного фронту; відкрили й утримували своїм коштом приватні лазарети для поранених вояків і в Україні, і в Росії. Не лише ТУП, а й «Співка», УСДРП стояли на позиціях підтримки Росії. Лідер УСДРП С. Петлюра в часописі «Украинская жизнь» 30 липня 1914 р. опублікував статтю «Війна і україн-

ці», у якій закликав українців виконати «свій обов'язок громадян Росії». Водночас частина соціал-демократів, очолювана В. Винниченком, обстоювала антивоєнні позиції під гаслами «Геть війну!», «Хай живе автономія України!». Трохи згодом рада ТУП прийняла ухвалу, у якій закликала українців дотримуватися позиції нейтралітету.

Сформулюйте кілька тверджень, що доводили б скрутність становища українства в умовах війни. Які з тверджень видаються вам найпереконливішими?

Прочитайте фрагмент джерела, поміркуйте, чому царський уряд на початку війни вдався до придушення українського руху.

ДОКУМЕНТ
1

Дмитро Дорошенко, який був очевидцем й учасником тих подій, писав: «Уже в перші дні по проголошенню війни адміністрація закрила в Києві і щоденну газету "Рада", і місячники "Літературно-Науковий Вістник" та "Українську Хату", і популярний тижневик "Село". Редактора "Української Хати" П. Богацького було вислано до Східного Сибіру. У своїй майбутній акції в Галичині російський уряд мав спиратися на представників так званої москвофільської партії, з якими вже давно стояв у близькому контакті. Ще перед початком війни до Росії приїхало кілька знаних москвофільських діячів, котрі зараз же, як тільки вибухнула війна, zaloжили в Києві "Карпато-руський освободительный комитет", який ставив собі офіційно метою *"освідомлювати російське громадянство і визволяючу російську армію про історичні переживання й теперішнє національно-культурне і політичне становище російського Прикарпаття"*, – фактично ж мав допомагати російській владі у нищенні українства й насаджуванні зросійщення. З кругів цього комітету вийшла підготовлена капітаном Наркевичем брошура "Современная Галичина", видана Штабом Київської Військової Округи. Вона видавалася на руки кожному російському офіцеру, який їхав на галицький фронт, і в ній давалися вказівки, як відрізнати "мазепинців" від "руських". Брошура представляла український рух як "нікчемну, штучну інтелігентську інтригу, яку піддержувала Австрія в своїм інтересі та яка розвіється зараз же, як тільки позакривати українські часописи й взяти під догляд українських діячів. До поляків брошура ставилася дуже прихильно"».

3. Коли і як постала Головна українська рада, якою була мета її створення

1 серпня 1914 р. у Львові зустрілися керівники найвпливовіших українських партій Галичини – націонал-демократ Кость Левицький, радикал Михайло Павлик і соціал-демократ Микола Ганкевич.

Очільники трьох партій перебороли свої розбіжності й утворили координаційний центр – **Головну українську раду (ГУР)**. Головою Ради став **Кость Левицький**, його заступниками – М. Ганкевич і М. Павлик. Рада мала обстоювати інтереси українців у Австро-Угорщині.

➔ Кость Левицький (1859–1941)

Один із засновників та лідерів УНДП, згодом голова партії. У 1907–1918 рр. – посол (депутат) Державної ради Австро-Угорської імперії, 1908–1914 рр. – депутат Галицького крайового сейму. З 1910 р. – голова українського парламентського клубу (фракції) цих інституцій. З початком Першої світової війни очолив Головну українську раду, згодом – Загальну українську раду.

Націонал-демократи та соціал-демократи були вкрай незадоволені тим, що імператор і його оточення підтримували в Галичині поляків, а не українців. Однак ліберальна національна політика Австро-Угорщини давала надію, що згодом українці одержать якісь державні права. Тому, коли треба було політично визначитися, українські партії Східної Галичини заявили про безумовну та повну підтримку Центральних держав у їхньому збройному конфлікті з Росією та її союзниками.

3 серпня ГУР опублікувала маніфест. Було зрозуміло, що війна відкриває якісь перспективи для набуття державності.

Прочитавши фрагмент документа, з'ясуйте, на кого керівники українських партій покладали провину за розв'язання війни. Яку перспективу для галицьких українців вбачали партійні керівники у разі перемоги Російської імперії? Як члени ГУР характеризували становище українців-наддніпрянців? Як пропонувала діяти ГУР з огляду на обставини, що склалися?

ДОКУМЕНТ
2

Кость Левицький в «Історії політичної думки галицьких українців» наводить текст маніфесту Головної української ради від 3 серпня 1914 р.: «Ми не є прихильники війни, ми разом з цілим культурним світом уважаємо мир найціннішим добром людськості.

І коли не можемо війни відвернути, то мусимо старатися, щоб ті жертви, яких вона від нас вимагає, не пішли марно, щоби кров батьків принесла добро дітям... Війни хоче цар російський, самодержавний володар імперії, яка є історичним ворогом України. Царська імперія протягом трьох століть веде політику, яка має за ціль відібрати поневоленій Україні національну душу й зробити український народ частиною російського народу. Царський уряд відібрав українському народові його найсвятіше право – право рідної мови. У царській Росії нинішнього дня найбільше поневолений – український народ... Та ненаситність царської імперії загрожує також нашому національному життю. Історичний ворог України не може спокійно дивитися, що не вся Україна в його руках, що не весь український народ стогне поневолений під його пануванням, що існує частина української землі, де український народ може жити своїм національним життям... Перемога Росії мала би принести українському народові Австро-Угорської монархії те саме ярмо, у якому стогне 30 мільйонів українського народу в Російській імперії.

...Теперішня хвиля кличе український народ стати однодушно проти царської імперії, при тій державі, у якій українське національне життя знайшло свободу розвитку. Перемога австро-угорської монархії буде нашою перемогою. І що більшою буде поразка Росії, то швидше виб'є година визволення України... Тільки той народ має права, що вміє їх здобути. Тільки той народ має історію, що вміє її творити рішучими ділами... Нехай на руїнах царської імперії зійде сонце вільної України!»

➔ Українська бойова управа, 1915 р.

Українська бойова управа – комітет для організації та поповнення легіону УСС. Заснована у Львові 3 серпня 1914 р. з делегатів Головної української ради, Українського січового союзу й товариства «Сокіл». Голова – Кирило Трильовський.

← Михайло Галушинський (1878–1931)

Перший командант легіону Українських січових стрільців, згодом – військовий секретар УСС. 1909–1914 рр. – директор Рогатинської приватної гімназії, один з організаторів гімназійного руху в Галичині. У 1923–1931 рр. – очільник товариства «Просвіта».

Сучасник М. Галушинського Степан Шах писав: «Визначався він кремезною будовою тіла, високою особистою культурою, був скромний, ввічливий, ціле життя залишався справжнім безсребреником, непохитним ідеалістом, постійним оптимістом, полум'яним бесідником; ми, в "Просвіті", називали його українським Демостеном».

6 серпня ГУР закликала тих, хто не підлягав мобілізації, добровільно вступати до лав легіону **Українських січових стрільців (УСС)**. Рада об'єднала управління всіма стрілецькими й січовими організаціями в єдину **Українську бойову управу**, яка мала опікуватися створенням національних бойових підрозділів. Ішлося не про національні підрозділи імператорської армії, а про українське формування, що політично мало підкорятися Головній українській раді. Командиром (командантом) легіону УСС за згодою ГУР призначили **Михайла Галушинського**.

Прочитайте фрагмент історичного джерела. Поміркуйте, за яких обставин і навіщо було створено легіон Українських січових стрільців. Реалізацію якої ідеї, на вашу думку, пов'язували з легіоном його засновники?

ДОКУМЕНТ
3

Дмитро Дорошенко у своїй праці пише: «Одночасно з заснуванням Головної ради, яка мала репрезентувати ціле українське суспільство Галичини, приступили до формування легіону Українських січових стрільців, щоб, з одного боку, мати оборону проти польських легіонів, які мали окупувати Східну Галичину (поляки трьома роками раніше приступили до формування добровольчих легіонів на випадок війни з Росією), а з іншого, щоб створити бодай якийсь зародок національної армії і мати якесь значення в австрійській державі... Скрізь по повітах були організовані "вербункові" комітети... У відозві, зверненій до населення із закликком записуватися до легіону, Головна українська рада так поясняла мотиви формування українського легіону: "Ми, українці, повинні бажати відірвати від Росії всю Україну з Києвом, Полтавою, Черніговом, Харковом, Донщиною, Кубанщиною та берегами Чорного моря. З такої великої землі було б можливо утворити самостійну українську державу зі столицею в нашому стародавньому Києві, де містився б український уряд та український парламент, обраний всім нашим народом. Та в будь-якому разі розгром Росії принесе визволення або цілої України, або бодай частини її, – а це знов-таки прискорить визволення решти України. Тому всі ми, хто свідомий, що він не росіянин, не поляк, а українець, берімося до діла та будьмо готові вмерти за те, щоб розгромити Росію та визволити Україну".

¹ Вербувальні.

Упродовж двох тижнів записалося близько 30 000 добровольців, але австрійський уряд заявив, що може допустити тільки 5 000-й комплект полку Українських січових стрільців і тільки на таку кількість людей може видати зброю й одяг. Довелося зразу обмежити число записаних, а більшість розпустити. У кінці серпня російські війська почали загрожувати Львову, і січових стрільців було переведено до Стрия. Тут звелено було залишити всього тільки дві тисячі людей, привести їх до присяги, сформувати з них Перший полк Українських січових стрільців, а решту – розпустити».

← Наступник австрійського престолу Карл Габсбург оглядає сотню січових стрільців Р. Дудинського. Гнильче, 1915 р.

Карл I Габсбург (1887–1922) – останній імператор Австрії і король Угорщини (1916–1918).

Для розширення впливу ГУР на українські землі в межах кордонів Російської імперії та представництва загальноукраїнських інтересів її було реорганізовано на **Загальну українську раду (ЗУР)**. На установчому засіданні ЗУР, яке відбулося 5 травня 1915 р. у Відні, обрали склад Президії, члени якої представляли Галичину, Буковину та Наддніпрянську Україну. Головою, як і попередньої організації – ГУР, став К. Левицький. Своім завданням ЗУР проголосила боротьбу за побудову самостійної української держави на українських землях, що входили до Російської імперії, та запровадження територіально-національної автономії – коронного краю на українських землях Галичини та Буковини у складі Австро-Угорщини. До ЗУР входили 34 делегати від різних партій Галичини й Буковини, а також представники Союзу визволення України.

4. Коли й ким було створено Союз визволення України

У перші дні війни емігранти з Наддніпрянської України у Львові створили позапартійну політичну організацію. Це були **Андрій Жук**, Дмитро Донцов, Володимир Дорошенко, Микола Залізняк, Мар'ян Меленевський і Олександр Скоропис-Йолтуховський. Назвали її **Союзом визволення України (СВУ)**. Члени СВУ прагнули використати війну австро-німецького блоку проти Росії для завоювання самостійності України.

↓ Печатка Союзу визволення України

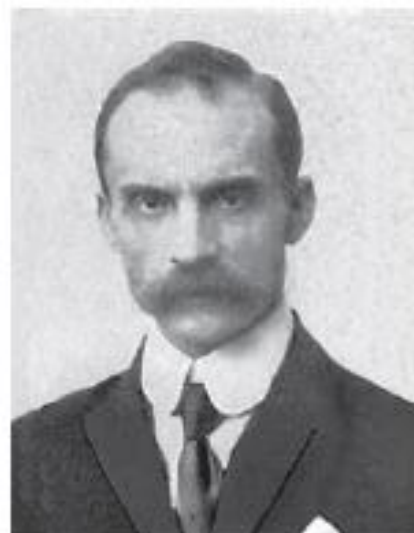

← Президія Союзу визволення України. Зліва направо: А. Жук, В. Дорошенко, О. Скоропис-Йолтуховський, М. Меленевський

➔ Андрій Жук (1880–1968)

У 1901–1911 рр. – член РУП та УСДРП. У 1911 р. виключений з УСДРП за виразно самостійницькі позиції. З початком Першої світової війни був ініціатором створення і фактичним керманічем СВУ, представляв СВУ в ГУР, згодом у ЗУР.

«Політик-інтелектуал і суспільний мислитель А. Жук увійшов в історію української суспільно-політичної думки як один із творців ідеї української незалежності. Власна армія, освіта й засоби масової інформації – вважав він, – стануть чинниками здобуття незалежності. Саме на ці складники була спрямована діяльність А. Жука в часи Союзу визволення України та в міжвоєнний період» (сучасний український історик І. Гирич).

СВУ розгорнув активну роботу серед сотень тисяч військовополонених у таборах Австро-Угорщини й Німеччини. Він домігся створення для українців окремих таборів, посилав туди вчителів та інструкторів, створював бібліотеки, аматорські гуртки, освітні курси. У багатьох таборах був налагоджений випуск газет і журналів. У державах Четверного союзу й у нейтральних країнах члени СВУ поширювали літературу про Україну, пропагували ідею створення незалежної української держави.

Переважна більшість українських політиків і партій у Росії поставилися до СВУ негативно або з ворожістю. Зокрема, М. Грушевський не визнавав за діячами СВУ права виступати від імені українського населення Росії. С. Петлюра назвав членів СВУ «безвідповідальними запродацями».

Завдяки ініціативі СВУ з українців-військовополонених у 1918 р. було організовано дві дивізії синьожупанників у німецьких таборах, а в Австрії – дивізію сірожупанників, які пізніше брали участь у подіях Української революції.

Як поставилися політичні сили Наддніпрянської України до СВУ? Чому? Чи вважаєте ви виправданим таке ставлення? Якою, на вашу думку, є роль історичних знань у подоланні стереотипів і упереджень? Відповідь обґрунтуйте, спираючись на факти, які свідчать про оцінку діяльності УСС та СВУ.

➔ Друкований орган СВУ. Виходив з 1914 до 1918 р. у Відні

1. Установіть хронологічну послідовність подій: **»** Створення Загальної української ради **»** Початок Першої світової війни **»** Створення Головної української ради.
2. Які країни претендували на українські землі напередодні та під час Першої світової війни?
3. Складіть речення, використавши поняття і терміни: *Перша світова війна, Антанта, Четвертий союз, анексія, Головна українська рада, Загальна українська рада, Союз визволення України.*
4. Схарактеризуйте одним реченням історичних діячів у контексті подій доби Першої світової війни: К. Левицький, К. Трильовський, А. Жук, М. Галущинський.
5. Проілюструйте подані твердження конкретними фактами.

Для українського народу виявилось історичною трагедією те, що його землі належали двом ворожим імперіям. Кожен з учасників війни хотів у разі поразки супротивника на власний розсуд поділити завойовані землі, зокрема українські. Україна фігурувала в експансіоністських планах як Антанти, так і Центральних держав.

6. Як поставилися до Першої світової війни різні організації й політичні угруповання українства підросійської та підавстрійської України (Гур, СВУ, ТУП, УСДРП, колектив часопису «Украинская жизнь»)? Чи слушне таке твердження: «Політична еліта українства розбилась на три основні табори у ставленні до війни»? Аргументуйте або спростуйте наведену думку. Визначте причини розбіжностей українських політичних сил щодо воєнних дій.
7. Про які організації, що виникли у добу Першої світової війни, йдеться в поданих нижче твердженнях?

» 1. Найвищий політичний представницький орган українства, який уперше об'єднав у роки Першої світової війни партійно-політичні структури українців Австро-Угорщини та Росії... **»** 2. Репрезентувала всі впливові політичні партії Галичини, виступала за беззастережну підтримку Центральних держав, закликала вступати до лав добровольців легіону УСС... **»** 3. Розгорнула активну агітаційно-пропагандистську роботу в таборах військовополонених, серед яких, за її ініціативою, німецька та австро-угорська влада дозволила організацію окремих таборів для українців... **»** 4. Ставила своїм завданням інформувати російське суспільство та армію про минуле і сучасне галицьких українців, характеризувала український рух як штучну інтригу української інтелігенції, що підтримувала австрійська влада.

8. Прокоментуйте фрагмент історичного джерела. Про які реалії тогочасного становища українців ідеться?

«Настрій серед київських українців був дуже пригнічений. Усі сподівались якнайгіршого лиха від цієї війни, якщо вона йтиме успішно для москалів. Відчай і розпач охоплювали людей, коли думалось, що оті кайдани на українське життя куються українськими руками, поливаються українською кров'ю. А тут звідусіль надходять чутки, що мобілізація в Україні пройшла дуже успішно і з великим «підйомом». Однією з головних причин війни для Росії було бажання захопити Галичину й знищити осередок українського національного руху. Коли дійшла до нас вістка про захоплення Львова, то це вразило всіх нас, мов удар грому... Невимовний жаль і співчуття до наших галицьких земляків охопили нас» (Д. Дорошенко).